

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

PLANUL-CADRU
de învățământ pentru meseriile conexe
CU DURATA DE STUDII DE TREI ANI

Nivel III (ISCED-2011)

Cuprins

I. ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL	3
1.1 <i>Generalități</i>	3
1.2 <i>Structura procesului educațional de formare profesională</i>	5
1.3 <i>Procesul educațional de formare profesională</i>	6
1.4 <i>Activități extrașcolare</i>	8
1.5 <i>Calendarul academic și durata săptămânii de studii</i>	9
II. PLANUL-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT	11
2.1 <i>Planul-cadru de învățământ pentru grupele profesionale, pregătire de profil modulară</i>	11
Anexa nr. 1. Lista orientativă a disciplinelor opționale recomandate	12

I. ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL

1.1 Generalități

Planul-cadru de învățământ pentru meserii conexe în învățământul profesional tehnic secundar (în continuare Planul-cadru) este o componentă a curriculumului în învățământul profesional tehnic secundar, care stabilește principiile generale pentru organizarea și desfășurarea procesului educational . Funcțiile principale ale Planului-cadru constau în structurarea procesului de formare profesională inițială și reglarea raporturilor dintre componentele sale.

Meseriile conexe, fiind înrudite și având un trunchi comun, necesită pe de o parte, o baza unică de cunoștințe generale, relevantele constituentelor meseriei, iar pe de alta parte, cunoștințe specifice pentru acestea, precum și același ansamblu de abilități și competențe. Planul-cadru este aprobat prin ordinul ministrului educației și este obligatoriu pentru toate instituțiile de învățământ care pregătesc muncitori calificați, respectiv nu poate fi modificat la nivel instituțional.

Planul-cadru este elaborat în conformitate cu prevederile:

- 1) *Codului educației al Republicii Moldova*¹;
- 2) *Strategiei de dezvoltare a învățământului vocațional/tehnic pentru anii 2013-2020*²;
- 3) *Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al meseriilor / profesiilor*³;
- 4) *Ordinului Ministrului Educației nr. 78 din 17 februarie 2017 și a Ministrului Muncii Protecției Sociale și Familiei nr. 28 din 17 februarie 2017 cu privire la aprobarea Conceptului meseriilor conexe pentru instruirea în programe de formare profesională tehnică secundară*⁴
- 5) *Cadrului de referință al curriculumului pentru învățământul profesional tehnic*⁵;
- 6) *Suportui metodologic pentru proiectarea curriculumului în învățământul profesional tehnic secundar*⁶.

elaborarea planurilor de învățământ în diferite domenii de formare profesională.

¹ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=355156>

² <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=346695>

³ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=359703>

⁴ http://edu.gov.md/sites/default/files/ordin_78_din_17.02.17.pdf

⁵ http://edu.gov.md/sites/default/files/maketa-curriculum_36pages_1.pdf

⁶ http://edu.gov.md/sites/default/files/suport_metodologic_web.pdf

În baza Planului-cadru pentru fiecare program de formare profesională instituțiile de învățământ vor elabora și aproba în modul stabilit planuri de învățământ.

Planul de învățământ reprezintă un sistem de activități de formare profesională inițială a muncitorilor pentru diverse domenii ale economiei naționale, reunite într-o concepție unitară din punct de vedere al conținuturilor și al desfășurării acestora în timp.

Structura planului de învățământ include:

- foaia de titlu;
- calendarul procesului de formare profesională;
- planul procesului de formare profesională pe semestre / ani de studii;
- lista disciplinelor de *Pregătire generală*;
- lista modulelor de *Pregătire de profil*, inclusiv *Practică în producție*;
- lista modulelor / disciplinelor de *Pregătire opțională*;
- numărul de ore de consultanță în probleme teoretice și practice asociate procesului educațional în întregime;
- forme de evaluare finală în scopul obținerii calificării preconizate;
- ruta de parcurgere a modulelor de *Pregătire de profil*.

1.2 Structura procesului educațional de formare profesională

Planul-cadru încorporează: *Pregătire generală*, *Pregătire de profil* și *Pregătire opțională*.

Coraportul dintre componente, pentru termenul de studii de 3 ani, este repartizat potrivit reprezentării grafice din tabelul 1.

Tabelul 1 Structura procesului educațional, coraportul dintre componente

Anul de studii	Pregătire generală	Pregătire de profil	Componenta opțională
Anul I	47,4 %	50,1 %	2,5 %
Anul II	37,5 %	60,3 %	2,2 %
Anul III	17,1 %	81 %	1,9%
Total	34,4 %	63,4 %	2,2 %

Pregătire generală vizează dezvoltarea competențelor specifice disciplinelor de cultură generală și vine să sprijine accesarea absolvenților învățământului profesional tehnic secundar la următoarele nivele de învățământ: la specialități conexe meseriei inițiale, în baza certificatului de calificare sau la învățământul superior prin susținerea, inclusiv în regim extern, a examenului de bacalaureat. Prezentul Plan-cadru este raportat la Planul-cadru pentru învățământul liceal, profil real, pentru clasele a X-a și a XI-a, la disciplinele de profil, în proporție de 80% din numărul total de ore. Numărul de ore fiind repartizat în mod eșalonat pe 3 ani de studii.

Pentru grupele cu pregătire în limba rusă, numărul de ore prevăzut în planul-cadru la disciplina limba și literatura română se va aloca disciplinei limba și literatură rusă.

Pentru disciplina limba și literatura română se vor include suplimentar a câte 3 ore săptămânal.

Pe lângă *Pregătire generală*, Planul-cadru încorporează componentele *Pregătire de profil*, prin *Instruirea teoretică*, *Instruirea practică*, *Practica în producție*, *Bazele antreprenoriatului* și *Pregătire opțională*.

Componenta *Pregătire de profil* include:

- *trunchiul comun* constituit din module specifice pentru ambele meserii;
- *componenta diferențiată* compusă din module specifice fiecărei meserii.

Ponderea orelor alocate pentru *Pregătire generală*, *Pregătire de profil* și *Pregătire opțională* este, respectiv, de 34,4%, 63,4% și 2,2%. Planul-cadru include componentele procesului de formare profesională și stabilește ponderea conținutului

teoretic și pregătirii practice. Aspectul practic se realizează prin *Instruire practică* și *Practica în producție*.

Coraportul între *pregătire teoretică și pregătire practică constituie 35% – 50% pentru Instruire teoretică și respectiv 65% - 50% pentru Instruire practică plus Practică în producție. Numărul de ore la Instruire practică poate varia în dependență de specificul meseriei.*

Planul-cadru prevede, de asemenea, consultanță în probleme teoretice și practice asociate procesului educațional în întregime, în volum de până la 1% din numărul de ore alocat disciplinelor din Planul de învățământ. Consultanța se alocă la disciplinele pentru care sunt prevăzute teze semestriale și pentru examenul de calificare. Numărul de ore pentru consultanță se atribuie per grupă și se distribuie pe ani de studii, corespunzător numărului de ore din planul de învățământ.

Tezele semestriale la disciplinele de pregătire generală se desfășoară în ultimele două săptămâni ale semestrului conform orarului aprobat de instituția de învățământ profesional tehnic. La finele fiecărui modul de formare profesională este realizată evaluarea sumativă prin test scris și probe practice pentru evaluarea abilităților practice. Pentru desfășurarea evaluării sumative sunt alocate două ore academice din contul orelor prevăzute la modulul respectiv. Media semestrială la disciplină sau media la modulul de formare profesională se calculează până la sutimi, prin trunchiere, și constituie 50% din media aritmetică a notelor curente și 50% din nota de la teză sau evaluarea sumativă a modulului.

Media semestrială a elevului se calculează ca media aritmetică a notelor semestriale la disciplinele de pregătire generală și modulele de pregătire profesională.

La examenele de calificare sunt admiși elevii care au promovat toate disciplinele de pregătire generală și modulele de pregătire profesională prevăzute de planul de învățământ.

Pentru desfășurarea examenelor de calificare în planul de învățământ se alocă 24 ore per grupă de elevi cu componența de cel puțin 20 persoane și respectiv 12 ore pentru grupele cu componența mai mică.

1.3 Procesul educațional de formare profesională

Procesul educațional de formare profesională se realizează prin instruirea în domeniul a două meserii ce au afinități la nivel de finalități de studii, iar perspectiva activității profesionale asigură contextul transferului competențelor și complementaritatea funcțională a acestora. Nivelul pregătirii profesionale asigură formarea competențelor identificate în standardul ocupațional și corespunzător nivelului de calificare.

Formarea competențelor se realizează prin activități de predare-învățare-evaluare și de promovare transversală a valorilor profesionale, prin toate componentele Planului-cadru.

Grupele de elevi pot fi divizate la orele de „Limbă străină”, precum și la lecțiile practice și de laborator la „Informatică (TIC)” și, eventual, de „Fizică” și „Chimie”, în cazul în care numărul de elevi per grupă depășește 25.

Componenta *Pregătire de profil* este axată pe formarea nemijlocită a competențelor profesionale. Pentru meseriile conexe, caracterizate prin comunitate tehnologică și organizațională, procesul de formare profesională va începe cu fundamentarea aspectelor teoretice cu referire la procesul tehnologic, utilaj, studiul materialelor și altor similitudini ale activităților de muncă, care reprezintă în final trunchiul comun în cadrul pregătirii de profil. Componenta diferențiată se constituie din module specifice fiecărei meserii / profesii. Instruirea modulară de profil este axată pe *pregătire teoretică*, care reprezintă fundamentul pentru *Instruire practică*, deoarece procesul de formare profesională începe cu *Instruire teoretică*. La etapele ulterioare *Instruire teoretică* și *Instruire practică* se realizează în mod ciclic. Instruirea practică poate fi organizată în unitatea de învățământ și / sau în unitățile economice de profil. La orele de *Instruire practică*, grupele de elevi pot fi divizate în două subgrupe, în cazul în care numărul elevilor depășește 20. La finalul fiecărui an de studii se desfășoară *Practica în producție*, proces monitorizat de instituția de învățământ (Tabelul 2).

Tabelul 2 Graficul procesului educațional de formare profesională

ANUL I		ANUL II		ANUL III					
Semestrul I	Semestrul II	Semestrul I	Semestrul II	Semestrul I	Semestrul II				
Număr de săptămâni									
34	4	30	8	24	10	2			
Instruire teoretică/ instruirea practică	Instruire teoretică/ instruire practică	Practica în producție	Instruire teoretică/ instruirea practică	Instruire teoretică/ instruire practică	Practica în producție	Instruire teoretică/ instruirea practică	Instruire teoretică/ instruirea practică	Practica în producție	Exame de calificare

Practica în producție se desfășoară, de regulă, la agentul economic, în conformitate cu prevederile Planului-cadru și oferta curriculară pentru ambele meserii. La solicitarea agentului economic și în dependență de specificul meseriilor, practica în producție poate fi transferată pentru altă perioadă decât cea prevăzută în Planul-cadru, cu păstrarea duratei acesteia, cu acordul Ministerului Educației.

Pregătire opțională face parte din curriculumul la decizia școlii, aceasta însemnând, pe de o parte, respectarea dreptului elevilor la alegere și autorealizare și, pe de altă parte, autonomie managerială și cultură organizațională, la nivelul instituției de învățământ. Opționale sunt disciplinele / modulele pe care instituția le propune elevilor în corespundere cu interesele și aptitudinile elevului în scopul aprofundării competențelor profesionale proprii fiecărei meserii / profesii. Disciplinele / modulele opționale sunt orientate spre formarea la elevi a competențelor-cheie, transdisciplinare și transversale. (Lista orientativă de discipline / module opționale pentru care pot opta elevii instituțiilor de învățământ sunt selectate din anexa nr. 1).

Oferta privind orele opționale pentru anul I de studii este anunțată elevilor până la data de 10 septembrie a anului în curs, iar pentru anul II și III - nu mai târziu de 10 mai, ținând cont de aspirațiile de dezvoltare profesională și perspectivele de angajare ale elevilor. Fiecare alegere elevul o face din minim două oferte prin anchetare.

Disciplinele opționale nu pot fi utilizate ca extindere a disciplinelor obligatorii.

Disciplinele opționale capătă statut de discipline obligatorii odată cu constituirea grupelor de elevi, cu un număr de cel puțin 15 persoane, care au optat, prin cerere, pentru studierea acestora. Astfel, procesul de predare-învățare-evaluare a disciplinelor opționale devine similar celui caracteristic disciplinelor obligatorii, iar orele prevăzute pentru acestea se includ în lista de tarificare a cadrelor didactice.

Distribuirea orelor opționale se aprobă prin decizia Consiliului profesoral al instituției de învățământ.

1.4 Activități extrașcolare

În cazul organizării în cadrul instituției a activităților extrașcolare necesare pentru formarea personalității elevului (cor, cerc de dans, orchestră, artă decorativă aplicată, design, ikebană, artizanat, pictură, grafică etc.), cu argumentarea funcționării acestora, în listele de tarificare ale instituției de învățământ se vor introduce suplimentar ore pentru conducătorii de cerc în mărime de până la 2 ore săptămânal pentru fiecare grupă de elevi.

Din numărul respectiv de ore, numărul orelor destinate activităților sportive, se stabilește în conformitate cu *anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr. 381 din 13.04.06*, variază în funcție de numărul de elevi din instituțiile de învățământ, după cum urmează:

până la 120 elevi	4 ore (o secție sportivă)
de la 121 până la 280 elevi	8 ore (2 secții sportive)
de la 281 până la 400 elevi	16 ore (4 secții sportive)
de la 401 până la 640 elevi	24 ore (6 secții sportive)
de la 641 până la 880 elevi	32 ore (8 secții sportive)
de la 881 până la 1120 elevi	40 ore (10 secții sportive)
peste 1121 elevi	48 ore (12 secții sportive)

Grupele pentru activitățile extrașcolare se constituie, în baza cererilor elevilor, din cel puțin 15 elevi.

Distribuirea orelor la activitățile extrașcolare se aprobă de către Consiliul de Administrație al instituției de învățământ.

1.5 Calendarul academic și durata săptămânii de studii

În învățământul profesional-tehnic secundar anul școlar începe în prima zi lucrătoare din luna septembrie și se finalizează:

1. anul I și II - la 31 august;
2. anul III – la 30 iunie.

Pe parcursul anului de studii elevii beneficiază de trei vacanțe. Perioada vacanței de iarnă este constantă pentru fiecare an de studii. Perioada vacanței de Paște este flotantă, cu durata de 4 zile lucrătoare. De vacanța de vară beneficiază doar elevii anilor I și II, perioada acestuia fiind invariabilă. Astfel, pe parcursul anului școlar elevii beneficiază de următoarele vacanțe:

Vacanța de iarnă (elevii anilor I, II și III) - perioadă stabilă: 25.12–14.01.

Vacanța de Paște - perioadă nestabilă, 4 zile lucrătoare.

Vacanța de vară (elevii anilor I și II) - perioadă stabilă: 01. 07 – 31.08.

În mod sintetic structura anului de studii este prevăzută în tabelul 3.

Tabelul 3 Calendarul academic

Resurse temporale	Semestrul I		Semestrul II				01.07 - 31.08
	01.09 - 24.12	25.12 - 14.01	15.01 - 31.05		31.05 - 30.06		
Anul I	instruire teoretică și practică	Vacanță de iarnă	instruire teoretică și practică	vacanța de Paște	instruire teoretică și practică	practica în producție	Vacanță de vară
Anul II	01.09 - 24.12	25.12 - 14.01	15.01 - 30.04		01.05 - 30.06		01.07 - 31.08
	instruire teoretică și practică	vacanță de iarnă	instruire teoretică și practică	vacanța de Paște	instruire teoretică și practică	practica în producție	vacanță de vară
Anul III	01.09 - 24.12	25.12 - 14.01	15.01 – 15.06			16.06-30.06	
	instruire teoretică și practică	vacanță de iarnă	instruire teoretică și practică	vacanța de Paște	practica în producție	examen	

Procesul educațional se realizează cu săptămâna de studii de 5 zile. Durata săptămânii de studii nu va depăși 36 de ore academice pentru *Instruire teoretică* și *Instruire practică*. Durata *Practicii în producție* la întreprinderi nu va depăși:

- 24 ore pe săptămână, pentru elevii cu vârsta de până la 16 ani;
- 36 ore pe săptămână, pentru elevii cu vârsta de 16-18 ani;
- 40 ore pe săptămână, pentru elevii cu vârsta de peste 18 ani.

II. PLANUL-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT

2.1 Planul-cadru de învățământ pentru meseriile conexe, pregătire de profil modulară

Nr ctr	Componente	Resurse temporale										
		Total general	Anul I		Total anul I	Anul II		Total anul II	Anul III			Total anul III
		112 săptăm.	34 săptăm.	4 săptăm.	38 săptăm.	30 săptăm.	8 săptăm.	38 săptăm.	24 săptăm.	10 săptăm.	2 săptăm.	36 săptăm.
I. Pregătire generală		1372 ore	19 ore/săpt.		646 ore	17 ore/săpt.		510 ore	9 ore/săpt.			216 ore
1	Limbă și literatură română	206	2		68	3		90	2			48
2	Limbă străină	152	2		68	2		60	1			24
3	Matematică	274	4		136	3		90	2			48
4	Fizică. Astronomie	122	2		68	1		30	1			24
5	Chimie	98	2		68	1		30				
6	Biologie	98	2		68	1		30				
7	Geografie	88	1		34	1		30	1			24
8	Istoria românilor și universală	88	1		34	1		30	1			24
9	Informatică (TIC)	128	2		68	2		60				
10	Educație fizică	64	1		34	1		30				
11	Educația civică	54				1		30	1			24
II. Pregătire de profil		2528 ore	16 ore/săpt.	35 ore/săpt.	684 ore	18 ore/săpt.	35 ore/săpt.	820 ore	23 ore/săpt.	40 ore/săpt.		1024 ore
A.	<i>Instruire teoretică</i> <i>Instruire practică</i>	1636 ore	16 ore/săpt.		544 ore	18 ore/săpt.		540 ore	23 ore/săpt.			552 ore
	Trunchi comun											
1	Modul 1											
2	Modul 2											
	Modul ...N											
	Componenta diferențiată											
1	Modul 1											
2	Modul 2											
	Modul ...N											
B	<i>Practica în producție</i>	820 ore		35 ore/săpt.	140 ore		35 ore/săpt.	280 ore		40 ore/săpt.		400 ore
C	<i>Bazele antreprenoriatului</i>	72 ore							3 ore/săpt.			72 ore
III. Pregătire opțională		88 ore	1 oră/săpt.		34 ore	1 oră/săpt.		30 ore	1 oră/săpt.			16 ore
1	Disciplina 1											
2	Disciplina 2											
3	Disciplina 3											
Componentele I+II+III		3988 ore	36 ore/săpt.	35 ore/săpt.	1364 ore	36 ore/săpt.	35 ore/săpt.	1360 ore	36 ore/săpt.	40 ore/săpt.		1264 ore
Examen		24 ore										24 ore
Componentele I+II+III+ Consultații+Examen		4012 ore										

**Anexa nr. 1. Lista orientativă a disciplinelor opționale
recomandate**

1. Decizii pentru un mod sănătos de viață
2. Cultura comunicării
3. Protecția consumatorului
4. Educația interculturală
5. Informatică economică
6. Educația pentru drepturile omului
7. Grafica pe calculator
8. Educația pentru acțiuni comunitare
9. Educația pentru echitate de gen și egalitate de șanse
10. Integrarea europeană
11. Tehnologia Informației și a Comunicațiilor
12. Viața profesională și boli profesionale
13. Protecția civilă
14. Omul și societatea
15. Etica profesională
16. Istoria meseriei (profesiei)
17. Istoria costumului /Istoria costumului popular
18. Pirogravura
19. Artă discuției
20. Istoria culturii
21. Artă arhitecturală
22. Istoria tehnicii
23. Istoria religiilor
24. Omul și mediul
25. Etica vieții de familie
26. Popoarele lumii și specificul lor arhitectural /culinar /vestimentar/etc.
27. Istoria artelor populare
28. Firma de exercițiu
29. Orientare profesională și consiliere în carieră